

Vergaderjaar 2019–2020

30 012

Leven Lang Leren

Nr. 128

BRIEF VAN DE MINISTER VAN SOCIALE ZAKEN EN WERKGELEGENHEID

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 2 juli 2020

Aanleiding

De coronacrisis vergt het uiterste van werkend Nederland. De afgelopen maanden zijn er reeds grote investeringen gedaan om de werkgelegenheid zo veel mogelijk op peil te houden. Ter ondersteuning van de inspanningsverplichting voor werkgevers die in aanmerking komen voor NOW2 om hun werknemers te stimuleren om aan bij- of omscholing te doen, komt het kabinet met een flankerend crisispakket NL Leert Door waarvoor € 50 mln. beschikbaar is.¹ Dit crisispakket is aanvullend op de grote investeringen die sociale partners en het bedrijfsleven nu doen om de werkgelegenheid zo goed mogelijk te behouden. Daarnaast is in het kader van de crisis het initiatief NL Werkt Door gestart.² Werkgevers, vakbonden, gemeenten, UWV, onderwijsinstellingen en SZW hebben een platform ingericht waar bedrijven met vraag naar personeel terecht kunnen. Dagelijks nemen bedrijven contact op met zowel vraag naar personeel als bedrijven die personeel beschikbaar hebben voor collegiale in- en uitleen. Het platform verwijst ook naar regionale en sectorale initiatieven om vraag en aanbod aan elkaar te koppelen. Verder is in de context van de crisis een actieplan gestart voor behoud van stages en leerbanen mbo van SBB, om zoveel mogelijk leerbanen ook voor volwassen werkzoekenden te realiseren, met een financiële impuls van OCW.

Met deze brief informeer ik uw Kamer over het pakket, de doelstellingen en de planning. Het pakket en deze brief zijn in goed overleg met OCW en EZK tot stand gebracht. Daarnaast heeft constructief overleg plaatsgevonden met sociale partners, O&O fondsen, opleiders en loopbaanadviseurs.

¹ Kamerbrief (Kamerstuk 35 420, nr. 39) betreffende *Derde wijziging NOW*, 20-05-2020.

² Zie deze link naar het platform NL Werkt Door.

Doel NL Leert Door

Het doel van NL Leert Door is om de gevolgen van de crisis te helpen verzachten door mensen te ondersteunen om zich te (her)oriënteren op hun actuele mogelijkheden op de arbeidsmarkt. Het is goed om te zien dat er juist ook in deze tijd veel inzet is op scholing en ondersteuning van sociale partners, O&O fondsen en regionale samenwerkingsverbanden. Dit pakket aan maatregelen is hieraan ondersteunend en aanvullend en kan met cofinanciering van genoemde partijen ook worden ingezet als vliegwiel voor meer omvangrijke (om)scholing.

Het pakket biedt (niet) werkenden, waaronder flexwerkers, zzp'ers en zelfstandig ondernemers, de mogelijkheid een eerste stap te zetten in een mogelijke (her)oriëntatie op hun arbeidsmarktpositie. Zij kunnen een ontwikkeladvies aanvragen bij gekwalificeerde loopbaanadviseurs en daarnaast is er de mogelijkheid een online scholingsactiviteit³ te volgen.

Relatie met reguliere inzet LLO

Dit tijdelijke crisispakket komt bovenop de reguliere inzet op Leven Lang Ontwikkelen (LLO), zoals de SLIM regeling voor het MKB, waarvoor dit jaar € 48 mln. beschikbaar is (in september kunnen samenwerkingsverbanden aanvragen). Ook is de subsidieregeling Flexibilisering van beroepsonderwijs voor volwassenen beschikbaar en kunnen mensen vanaf 2022 individuele budgetten aanvragen via de STAP-regeling. Eerder is toegezegd dat de Kamer voor de zomer van 2020 zou worden geïnformeerd over de voortgang en stand van zaken van diverse eerder aangenomen moties en toezeggingen⁴. Daarnaast is, ook voor de zomer van 2020, toegezegd dat het kabinet zou komen met een routekaart voor de toekomst van LLO.⁵ In de routekaart komen onder meer aan de orde: voorstellen voor LLO in het rapport van commissie Borstlap⁶, het BMH rapport *Ongekend Talent*⁷ en het SER advies over sociale zekerheid en LLO⁸. Helaas is het door de samenloop van werkzaamheden als gevolg van de coronacrisis niet gelukt deze toezeggingen tijdig na te komen en is de verwachting de brief na de zomer naar uw Kamer te sturen.

Planning NL Leert Door

Voor het pakket NL Leert Door worden nu twee subsidieregelingen gemaakt. Ik streef ernaar de tijdelijke subsidieregeling *NL leert door met inzet van ontwikkeladvies* rond medio juli te publiceren. Via deze regeling komen de ontwikkeladviezen voor deelnemers naar verwachting vanaf begin augustus beschikbaar. Zij kunnen dan starten met hun (her)oriëntatie op de arbeidsmarkt onder begeleiding van een gekwalificeerde loopbaanadviseur. Later dit jaar volgt de tijdelijke subsidieregeling *NL leert door met inzet van online scholing*, waarmee mensen kosteloos online scholingsactiviteiten kunnen krijgen bij een aantal publieke en private opleiders. Deze opleiders kunnen – desgewenst in een samenwerkingsverband met andere opleiders of met andere bij scholing betrokken

³ Gezien de huidige situatie gaat het om scholingsactiviteiten die (grotendeels) online kunnen worden gevolgd. Vormen van «blended learning», met een mix van online en fysieke leervormen, vallen ook onder de regeling, waarbij RIVM richtlijnen gevolgd dienen te worden.

⁴ Motie van het lid Tielen, Kamerstuk 35 300 XV, nr. 39.

⁵ Deze toezegging voor een routekaart voor LLO is gedaan in de Kamerbrief *Groeistrategie voor Nederland op de lange termijn* van 13 december 2019.

⁶ Commissie Regulering van werk, *In wat voor land willen wij werken? Naar een nieuw ontwerp voor de regulering van werk*.

⁷ In het kader van de Brede Maatschappelijke Heroverwegingen is het rapport BMH 5 *Ongekend talent* uitgebracht, bedoeld om inzicht te geven in mogelijke beleidskeuzes voor de toekomst van Nederland op de langere termijn.

⁸ SER advies (2019) *Inventarisatie Leven Lang Ontwikkelen in de sociale zekerheid*.

partijen – een aanvraag indienen om de kosten van die online scholingsactiviteiten vanuit de subsidieregeling te dekken. Gezien de tijd die nodig is voor het kunnen maken en indienen van deze aanvragen en de beoordeling ervan, zullen deelnemers uiterlijk in het vierde kwartaal gebruik kunnen maken van het online scholingsaanbod. Omdat de economische ontwikkelingen nog onzeker zijn, zal het kabinet de komende tijd bekijken welke maatregelen noodzakelijk zijn na het huidige noodpakket en wat nodig is om de economie op langere termijn te versterken.⁹

Hoofdlijnen regeling NL leert door met inzet van ontwikkeladvies

Voordat mensen aan scholing beginnen, moeten mensen eerst hebben nagedacht over hoe ze hun eigen toekomst voor zich zien. Waar liggen voor hen de mogelijkheden, waar zijn vacatures of is ondernemerschap een optie, en hoe zijn zij daarop voorbereid? Voor een deel van de mensen is het vanzelfsprekend om daar mee bezig te zijn. Maar voor een ander deel is het lastiger om daar tijdig over na te denken en tot handelen over te gaan. Om hen te ondersteunen, gaat het kabinet ontwikkeladviezen kosteloos beschikbaar stellen. Deelnemers volgen een traject bij een gekwalificeerd loopbaanadviseur.¹⁰

Iedereen tot de pensioengerechtigde leeftijd met een band met de Nederlandse arbeidsmarkt komt in aanmerking voor dit ontwikkeladvies (conform STAP-regeling). Dat zijn dus zowel mensen die (nog) aan het werk zijn, inclusief zzp'ers en zelfstandig ondernemers, als mensen die geen werk meer hebben.

Gezien het belang van goede informatie over iemands kansen op de huidige onzekere arbeidsmarkt, zal een arbeidsmarktscan onderdeel zijn van het ontwikkeladvies. Met deze arbeidsmarktscan wordt inzichtelijk gemaakt welke arbeidsmarktkansen er nu zijn, gegeven iemands ervaring en ontwikkelwensen.¹¹

Om de drempel voor deelnemers zo laag mogelijk te maken, loopt de aanvraag van de subsidie en de betaling ervan via de loopbaanadviseurs. Om administratieve lasten voor de loopbaanadviseurs te beperken wordt de mogelijkheid geboden om meerdere aanvragen te bundelen en in één keer in te dienen.

Het doel is om op deze manier vanaf begin augustus 2020 circa 20.000 ontwikkeladviezen mogelijk te maken.

Hoofdlijnen regeling NL leert door met inzet van online scholing

Door de coronacrisis is er veel onzekerheid over de mogelijkheden om te blijven werken en voor een deel van de mensen is er nu geen werk meer. Deze tijd vraagt een groot aanpassingsvermogen van mensen en de bereidheid te blijven investeren in de eigen ontwikkeling. Daarbij kan enige bijscholing of soms ook meer omvangrijke omscholing nodig zijn. Met de tijdelijke subsidieregeling *NL leert door met inzet van online scholing* kunnen mensen kosteloze online scholingsactiviteiten volgen om zich bij te scholen. Deze scholing kan ondersteunend zijn bij het ontwikkelen van (nieuwe) vaardigheden voor het huidige werk of om beter gekwalificeerd te worden voor de invulling van andere taken. Tegelijk kan het voor mensen die in de toekomst de overstap willen maken naar

⁹ Zie ook de aangenomen motie van de leden Van Weyenberg en Pieter Heerma (Kamerstuk 35 420, nr. 46) en motie van het lid Van Brenk (Kamerstuk 35 420, nr. 54).

¹⁰ In de vormgeving van de regeling wordt zoveel mogelijk aangesloten bij de in januari 2020 geëindigde Tijdelijke Subsidieregeling Ontwikkeladvies voor Vijfenviertigplussers, zie ook de Evaluatie Actieplan Perspectief voor vijftigplussers, Regioplan, 26 februari 2020.

¹¹ Het beschikbare bedrag per ontwikkeladvies zal ten behoeve van deze arbeidsmarktscan ten opzichte van het bedrag in de TSOV met € 100,- worden verhoogd naar € 700,- per traject.

andersoortig werk of bijvoorbeeld naar ondernemerschap een eerste oriënterende stap om te onderzoeken of omscholing voor hen een optie is.

De online scholingsactiviteiten komen – net als de ontwikkeladviezen – beschikbaar voor iedereen tot de pensioengerechtigde leeftijd met een band met de Nederlandse arbeidsmarkt (conform de STAP-regeling). Deelnemers kunnen zich individueel aanmelden voor de scholing bij de aanbieders die voor de subsidie in aanmerking komen (welke dat zijn wordt via de communicatiecampagne en de website gecommuniceerd). Het geld uit de subsidie is bedoeld voor de bekostiging van de online scholingsactiviteiten van de deelnemers en het wordt via de aanvrager verstrekt ter dekking van de kosten van de opleider voor de betreffende scholingsactiviteit. De last van het aanvragen van de subsidie komt zo niet terecht bij de deelnemers.

Dit betekent dat de subsidieregeling wordt opengesteld voor aanvragen van individuele opleiders, een groep samenwerkende opleiders en voor samenwerkingsverbanden waarbij naast opleiders ook andere bij scholing betrokken partijen kunnen participeren. Hierbij worden kwaliteitseisen gesteld aan de opleiders (conform de STAP-regeling). Hoe precies aanvragen ingediend kunnen worden bij de uitvoerder zal breed via de communicatiecampagne worden gecommuniceerd.

Daarnaast zullen er, om de effectiviteit van de regeling te vergroten, eisen worden gesteld aan het aanbod dat voor subsidie in aanmerking komt. Het aanbod moet bijvoorbeeld divers zijn qua niveau, zodat mensen met verschillende opleidingsachtergronden er gebruik van kunnen maken. Naast aanbod gericht op relevante vaardigheden, is het de bedoeling ook aanbod op te nemen dat met korte modules kwalificeert voor beroepsgerichte certificaten die waarde hebben op de arbeidsmarkt.

Verder moet er sprake zijn van voldoende ondersteuning en begeleiding van de deelnemers. Bijvoorbeeld om tot een keuze te komen van een scholingsactiviteit, maar ook tijdens het volgen van de scholing. Vormen van interactie zoals virtual classrooms en «blended learning» (dit is een mix van online en fysiek onderwijs) kunnen behulpzaam zijn om de effectiviteit van de scholing te vergroten.

De eisen in de regeling zijn bedoeld om te komen tot een relevant, divers en kwalitatief hoogstaand aanbod voor de deelnemers. Het aanbod zal in drie groepen worden verdeeld, afhankelijk van de duur en studiebelasting. Per groep wordt gewerkt met een vaste tegemoetkoming per scholingsactiviteit om de administratieve lasten voor aanvragers en uitvoerder van de regeling te beperken. In de eerste groep zitten de zeer kort durende cursussen om individuen te helpen hun vaardigheden te verbeteren en te laten ervaren dat scholing en ontwikkeling zinvol en leuk is. Het beoogde vaste bedrag voor de tegemoetkoming in de kosten van scholing in deze categorie zal liggen tussen de € 200,- en € 300,- per activiteit. De tweede groep is bedoeld voor iets omvangrijkere cursussen en trainingen, naast het verbeteren van vaardigheden ook gericht op vakgerichte bijscholing. Het beoogde vaste bedrag voor de tegemoetkoming in de kosten in deze categorie ligt tussen de € 400 en € 600,-. Ten slotte is er een derde groep van scholingsactiviteiten die vooral zijn bedoeld voor het kunnen volgen van vakgerichte modules, bijvoorbeeld als eerste stap of oriëntatie op eventuele omscholing. Het beoogde vaste bedrag voor de tegemoetkoming in de kosten in deze categorie ligt tussen de € 900 en € 1.100,-. Met name voor deze laatste groep scholingsactiviteiten roep ik sociale partners, sectoren en O&O-fondsen op om met cofinanciering bij te dragen en daarmee meer kostbare trajecten mogelijk te maken zodat mensen die willen omscholen hiervoor ook de benodigde middelen krijgen.

Het doel is om met deze regeling tussen de 50.000 en 80.000 (online)scholingsactiviteiten plaats te laten vinden. Deze regeling vergt meer uitwerking dan de regeling voor ontwikkeladviezen en zal derhalve iets later worden gepubliceerd en opengesteld voor de aanvragers. Voor de deelnemers is het aanbod uiterlijk in het vierde kwartaal van dit jaar beschikbaar.

Communicatiecampagne

Het kabinet wil dat zo veel mogelijk werkenden, niet-werkenden en zelfstandigen op de hoogte zijn van het belang van Leven Lang Ontwikkelen en de kansen die dit pakket biedt om nu zonder kosten ontwikkeladvies en online scholing te kunnen volgen. Daarom bevat het NL Werkt Door-pakket ook een publiekscampagne, met specifieke aandacht voor groepen die daarbij meer ondersteuning nodig hebben. De campagne zal in samenwerking met stakeholders zoals sociale partners, sectoren, vakbonden, O&O fondsen, leerwerkloketten, regionale samenwerkingsverbanden, opleiders, zzp-organisaties, etc. onder de aandacht worden gebracht.

In de communicatiecampagne zal gefaseerd aandacht worden besteed aan de verschillende onderdelen. Vanuit de overheid zal de campagne aanhaken bij de lopende campagne Hoewerktnederland.nl die als landingspagina voor NL Leert Door zal fungeren en rijksoverheid.nl als informatiebron. Met de samenwerkingspartners wordt daarnaast een «multi-channel»-aankpak gerealiseerd, waarbij deze organisaties ook hun eigen communicatiekanalen inzetten. Het daadwerkelijk aanmelden van een individuele gebruiker voor een traject gaat via de loopbaanadviseurs en de aanvragers die voor online scholing subsidie ontvangen.

Tot slot

Met de ontwikkeladviezen, het online scholingsaanbod en de ondersteunende communicatiecampagne reageren we met NL Leert Door in een kort tijdsbestek op unieke omstandigheden. De maatregelen dragen bij aan de mogelijkheden van werkenden en niet werkenden, ongeacht arbeidsmarktpositie of arbeidscontract, om zich te ontwikkelen en te heroriënteren op hun eigen duurzame inzetbaarheid in deze veranderende context. Tegelijkertijd geeft deze situatie eens te meer nut en noodzaak aan van Leven Lang Ontwikkelen in het algemeen. Het moet vanzelfsprekend worden dat mensen regelmatig nadenken over de toekomst van hun werk, en dat mensen zich doorlopend ontwikkelen en zo nodig bijscholen. Dat is altijd de inzet geweest van dit kabinet en dat zal het ook blijven.

De Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid,
W. Koolmees